

– будівництво та/або експлуатація автострад, доріг, залізниць, злітно-посадкових смуг на аеродромах, мостів, шляхових естакад, тунелів і метрополітенів, морських і річкових портів та їх інфраструктури (16 проектів, або 8,7 %).

Менше 3 % від загальної кількості складають проекти у сфері виробництво, транспортування і постачання тепла; виробництво, розподілення та постачання електричної енергії; управління нерухомістю; пошук, розвідка родовищ корисних копалин та їх видобування; туризм, відпочинок, рекреація, культура та спорт. Отже, законодавство України потребує подальшого удосконалення з метою створення ефективного механізму реалізації проектів ДПП для покращення житлових умов ВПО.

Список використаних джерел

1. Довідка щодо результатів здійснення ДПП (І півріччя 2016) / Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ed00a2ba-480a-4979-84eb-d610a0827a8c&title=ZagalniiOgliad>.

2. Смаль В. «Внутрішньо переміщені особи: соціальна та економічна інтеграція в приймаючих громадах» / В. Смаль. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2016/05/IDP_REPORT_PLEDDG_edited_09.06.2016.pdf.

3. Шляхи вирішення проблеми внутрішніх переміщених осіб: деякі уроки із зарубіжного досвіду. / Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/migrac_probl-a598d.pdf

ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ СИСТЕМ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

Н. О. ВОЛГІНА, ст. викл., О. Ю. КОНОНЕНКО, студ.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Сфера теплопостачання належить до важливої складової вітчизняного житлово-комунального господарства (ЖКГ). Проте ситуація, яка на сьогодні склалася в цій сфері, є дуже складною і потребує на всіх рівнях прийняття

управлінських рішень та реалізації заходів, спрямованих на її вирішення.

Вітчизняна система централізованого забезпечення тепловою енергією стає дедалі неконкурентоспроможною. Реальні витрати на виробництво, транспортування і розподіл теплової енергії не відповідають сьогодні купівельній спроможності більшості верств населення регіонів країни. Це обумовлює необхідність соціального захисту як споживачів, так і регіональних виробників і постачальників теплової енергії за допомогою адміністративного стримування цін на основні енергоносії, надання державних і регіональних дотацій споживачам та виробникам енергії.

Сферу централізованого теплопостачання неможливо назвати повністю монопольною, адже конкуренцію йому створюють децентралізоване та автономне теплопостачання. З огляду на зазначене, розвиток цієї важливої сфери ЖКГ повинен відбуватися з урахування законів конкуренції, головним з яких є задоволення потреб споживачів у послугах необхідної якості за найнижчою ціною.

Для реалізації цього завдання повинні бути створені відповідні умови. Оскільки теплопостачання як комунальна послуга має високу ступінь соціальної значущості, сфера надання цих послуг регулюється державою на всіх рівнях. Одним з інструментів регулюючого впливу є система законодавчо-нормативних актів, що регулює відносини в цій сфері. На сьогодні система централізованого теплопостачання та її розвиток на державному рівні регулюються наступними регуляторними актами: Законом України «Про теплопостачання»; Законом України «Про енергозбереження»; Законом України «Про альтернативні джерела енергії»; Законом України «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного потенціалу»; Національною стратегією тепло забезпечення України на 2009-2030 роки; Енергетичною стратегією України на період до 2030 р. (ЕС-2030) та іншими. В доповнення до цих актів, на мезорівні розробляються і приймаються відповідні Програми і Концепції щодо розвитку систем теплопостачання окремих регіонів та міст.

Законом України «Про теплопостачання» визначено основні принципи державної політики в сфері теплопостачання, зокрема оптимальне поєднання різних систем теплопостачання (централізованого, помірно-централізованого, децентралізованого та автономного); підвищення енергоефективності функціонування систем теплопостачання; періодичний перегляд, удосконалення та техніко-економічна оптимізація схем

теплопостачання.

Аналіз наведених принципів свідчить, що ні один з них на практиці не виконується. По-перше, не дивлячись на деякі зрушення в бік розвитку децентралізованих джерел теплової енергії, основним і найбільшим постачальником теплової енергії населенню як найбільшому споживачу залишаються підприємства централізованого теплопостачання. Енергоефективність вітчизняних систем централізованого теплопостачання залишається дуже низькою, про що свідчать високі питомі витрати усіх видів енергетичних ресурсів на виробництво 1 Гкал теплової енергії, високі показники використання паливно-енергетичних ресурсів на одиницю ВВП. Також низькою залишається частка альтернативних і поновлювальних джерел енергії. Про перегляд, удосконалення та техніко-економічну оптимізацію схем теплопостачання мова взагалі не йде.

Положення Закону «Про енергозбереження» регламентують основи енергозбереження для підприємств, що здійснюють діяльність в сфері виробництва, транспортування та використання всіх видів палива, теплової та електричної енергії, інших паливно-енергетичних ресурсів. Законом передбачені економічні заходи щодо стимулювання енергозбереження, серед яких комплексне застосування економічних важелів та стимулів для орієнтації діяльності підприємств на раціональне використання і економію паливно-енергетичних ресурсів; визначення джерел і напрямків фінансування енергозбереження; створення державних стандартів, які містять показники питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР) для енергоємних видів продукції та технологічних процесів в усіх галузях народного господарства; надання податкових, кредитних та інших пільг для стимулювання розробок в сфері енергозбереження.

Задекларовані в Законі заходи відповідають європейським, проте не працюють в реальній практиці вітчизняних підприємств теплоенергетики. По-перше, механізм ціноутворення, а також відсутність пільг не стимулює підприємства теплопостачання до економії ПЕР. По-друге, підприємства теплопостачання не мають реальних джерел фінансування енергозбереження (прибутку, коштів відповідних фондів, кредитних джерел, підтримки держави). Процес виробництва, транспортування та розподілу теплової енергії належить до енергомістких, проте до сьогодні не розроблені галузеві стандарти показників питомих витрат в цій соціально значущій сфері.

Підсумовуючи дослідження концептуальних засад розвитку сфери

централізованого теплопостачання, можна зробити такі висновки. Стратегічними цілями розвитку сфери теплопостачання мають бути впровадження ринкових механізмів; розвиток на інноваційних засадах; підвищення рівня енергетичної та економічної ефективності. При цьому, досягнення зазначених цілей повинно здійснюватись з урахуванням соціального чинника, необхідності забезпечення надійності роботи систем теплопостачання і якості послуг, відповідності екологічним вимогам.

ПОСТУПАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ (НАГЛЯДУ) У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

О. І. ШЕМИГОН, канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Kastorka19-87@yandex.ua

Засоби державного регулювання господарської діяльності і державний контроль та нагляд щодо її провадження, визначені чинним законодавством, як основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання (ст. 12, 20 Господарського кодексу України відповідно). В той же час, не дивлячись на теоретичну цінність та практичну виправданість існування таких правових регуляторів, поступальний розвиток ринкової економіки систематично обумовлює їх удосконалення в напрямку лібералізації.

Цілком очевидно, що неврегульованість, рівно як і надмірна контролююча участь держави у сфері господарської діяльності, є визначальним каталізатором для її успішної динаміки.

Спеціальним нормативно-правовим актом, який постійно накопичує в собі дерегуляційні тенденції державного контролю у сфері господарської діяльності є Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Низка змін та новацій, у всій своїй сукупності, які вносились до положень цього законодавчого акту протягом всього періоду його дії, свідчить про розуміння вітчизняним законодавцем вибудовування взаємовідносин держави і суб'єктів господарювання на лінійних, демократичних засадах. Останнє засвідчується прийняттям Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основні засади державного